

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
เพื่อส่งเสริมความสำเร็จการจัดการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1
The Academic Management Strategy of Small Primary Schools
to Promote the Success of Learning Management Phrae Primary
Educational Service Area Office 1

จิรายุ โก¹ และ ปาริชาติ บัวเจริญ²

มหาวิทยาลัยพายัพ^{1,2}

Jirayu Goh¹ and Parichat Buacharoen²

Payap University^{1,2}

Corresponding Author, Email: parichat_b@payap.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 และ 2) เสนอกกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 38 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และคณะครูปฏิบัติการสอน จำนวน 340 คน รวมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 379 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 69 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแพร่ อำเภอร้องกวาง อำเภอสอง และอำเภอหนองม่วงไข่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

* ได้รับบทความ: 17 เมษายน 2567; แก้ไขบทความ: 29 กันยายน 2567 ; ตอรับตีพิมพ์: 30 กันยายน 2567

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาพรวมรายด้าน 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$, S.D.=0.75) และระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับ ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.69) 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.11$, S.D.=0.80) และระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D.=0.70) 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$, S.D.=0.70) และมีระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D.=0.72) 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$, S.D.=0.84) และมีระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D.=0.74) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมของระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$, S.D.=0.78) และมีค่าเฉลี่ยรวมของระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D.=0.71)

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การบริหารงานวิชาการ; ความสำเร็จการจัดการเรียนรู้; โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

This research aims to 1) study the current and desirable conditions of academic administration in small primary schools and 2) propose strategies for academic management of small primary schools to promote the success of learning. The research population consists of 38 school administrators, one deputy school administrator, and 340 teaching staff, totaling 379 educational administrators and teachers in 69 small primary schools under the jurisdiction of Phrae Primary Educational Service Area Office 1, divided into four districts: Mueang Phrae, Rong Kwang, Song, and Nong Muang Khai. Data collection tools included questionnaires and evaluations, with data analysis utilizing basic statistics such as percentages, means, standard deviations, and content analysis.

The research findings, which hold significant implications for the academic community, are as follows:

In terms of managing education within schools, the current administrative condition is “Moderate” ($\bar{x} = 3.04$, S.D.= 0.75), and the desired administrative level is “High” ($\bar{x} = 4.49$, S.D.= 0.69). In the aspect of school curriculum development, the current administrative level is “Moderate” ($\bar{x} = 3.11$, S.D.= 0.80), and the desired administrative level is “High” ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.70). In the aspect of assessment, evaluation, and credit transfer procedures, the current administrative level is “Moderate” ($\bar{x} = 3.20$, S.D.=0.70), and the desired administrative level is “Highest” ($\bar{x} = 4.51$, S.D.= 0.72). In the aspect of developing and using educational technology, the current administrative level is “Moderate” ($\bar{x} = 2.83$, S.D.=0.84), and the desired administrative level is “High” ($\bar{x} = 4.38$, S.D.= 0.74). The overall mean for the current administrative condition is “Moderate” ($\bar{x} = 3.06$, S.D.= 0.78), and for the desired administrative condition is “High” ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.71)

Keywords: Strategy; Academic Administration; Learning Management Success; Small Primary School

บทนำ

โรงเรียนขนาดเล็ก คนโดยทั่วไป มีความเข้าใจว่า คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อย มีไม่กี่สิบคน ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ถูกต้องบางส่วน แต่หากดูความหมายของทางราชการที่กระทรวงศึกษาธิการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน คำว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีคำจำกัดความในปัจจุบันที่เป็นไปตามหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563 : 1) กำหนดไว้ว่า โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 359 คนลงมา กล่าวได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ยังไม่เป็นปัญหา ประเด็นที่เป็นปัญหาที่มีการกล่าวถึงกันมากคือ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา โดยโรงเรียนประถมศึกษานี้มักต้องเผชิญกับการขาดแคลนทรัพยากร และมีอยู่อย่างจำกัด

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนับว่า โรงเรียนประถมศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นโยบายด้านการศึกษาที่รัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

นอกจากนี้ ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2565 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาในสังกัด จำนวน 29,449 แห่ง โรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนถึงระดับประถมศึกษา ตอนปลาย จำนวน 19,700 แห่ง สถานศึกษาดังกล่าวนี เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ลงมา ถึง 14,618 แห่ง ทำให้ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านคุณภาพทางการศึกษาค่อนข้างด้อยกว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้เรียน มีพัฒนาการที่เจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา โดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญหลายประการดังนี้ (กุลิสรา จิตรชญาวิช, 2562 : 11) 1) การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม 2) การจัดการเรียนรู้ที่ช่วยทำให้จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา บรรลุผลตามเป้าหมาย 3) การจัดการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข 4) การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม 5) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทำให้ผู้เรียนรู้จักเอาตัวรอด 6) การจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน 7) การจัดการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การสร้างเสริม อาชีพหรือรายได้ให้กับผู้เรียน 8) การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนในห้วงองค์ความรู้และประสบการณ์ ต่าง ๆ ไปใช้พัฒนาตนเองสังคมและประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าได้ จากที่กล่าวมาในข้างต้นสามารถ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองในทุก ๆ ด้านไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทั้งนี้ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนนี่เป็นสำคัญ หากผู้สอนเลือกใช้วิธีการการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำรง ชีวิตประจำวัน

รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 (2565) จากรายงานจะเห็นได้ว่า ผลการประเมิน การทดสอบทางการศึกษาระดับประเทศขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 ในการทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 41.32 ตามรายละเอียด ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 58.23 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ย 30.80 กลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ย 42.47 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีค่าคะแนนเฉลี่ย 38.12 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับประเทศขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1

พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 44.85 โรงเรียนขนาดเล็กมีคะแนนเฉลี่ยรวม 40.00 และโรงเรียนขนาดกลาง มีคะแนนเฉลี่ยรวม 38.33 เมื่อพิจารณารายกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีผลการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดอื่น ๆ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1, 2566) แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 ได้กำหนดนโยบายและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น 2) เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันขับเคลื่อนตามหน้าที่ได้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน ทั้งระดับสถานศึกษา และระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ มีความสามารถและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการและการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งถือว่ามีความสำคัญยิ่ง คือ การบริหารงานวิชาการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาถึงกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ และเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1
2. เพื่อเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 38 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และคณะครูสายงานสอน จำนวน 340 คน รวมคณะครูและบุคลากรทางการบริหาร

การศึกษา จำนวน 379 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 69 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแพร่ อำเภอร้องกวาง อำเภอหนองม่วงไข่ และอำเภอสอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ประกอบด้วยจำนวน 3 ตอน ได้แก่ 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ 3) ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากนั้นดำเนินการนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหา ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถามเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน คือ ค่าดัชนี IOC พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq 0.50$ ต่อมานำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มประชากรเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach Alpha)

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่องสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 และติดต่อประสานขอรับคืนข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หาค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentile) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ 2) ผู้ดำเนินการวิจัย วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 3) ผู้ดำเนินการวิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนของ บุญชม ศรีสะอาด (2554)

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวนจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 122-123) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวนจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 124) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวนจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 126)

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องกับข้อคำถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณจากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม และใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิค PNImodified สำหรับการจัดลำดับความต้องการจำเป็น และใช้สูตรคำนวณระยะห่างของกลุ่ม (อิทธิจรีรา ทรงกิติพิศาล, 2563)

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จ ในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า

1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาพรวมรายด้าน 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$, S.D.= 0.75) และระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.69) 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.11$, S.D.=0.80) และระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D.=0.70) 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$, S.D.=0.70) และมีระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D.=0.72) 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$, S.D. = 0.84) และมีระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.74) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมของระดับสภาพปัจจุบันการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$, S.D. = 0.78) และมีค่าเฉลี่ยรวมของระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.71)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การบริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การบริหาร
1. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.04	0.75	ปานกลาง	4.49	0.69	มาก
2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.11	0.80	ปานกลาง	4.47	0.70	มาก
3. การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.20	0.70	ปานกลาง	4.51	0.72	มากที่สุด
4. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2.83	0.84	ปานกลาง	4.38	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 โดยรวมรายด้าน 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ค่า D (สภาพปัจจุบัน) ที่ 3.04 ค่า I (สภาพที่พึงประสงค์) ที่ 4.49 และ ค่า (PNI_{modified}) ที่ 0.47 ลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ค่า D (สภาพปัจจุบัน) ที่ 3.11 ค่า I (สภาพที่พึงประสงค์) ที่ 4.47 และ ค่า (PNI_{modified}) ที่ 0.43 ลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ค่า D (สภาพปัจจุบัน) ที่ 3.20 ค่า I (สภาพที่พึงประสงค์) ที่ 4.51 และ ค่า (PNI_{modified}) ที่ 0.40 ลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 4) และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ค่า D (สภาพปัจจุบัน) ที่ 2.83 ค่า I (สภาพที่พึงประสงค์) ที่ 4.38 และ ค่า (PNI_{modified}) ที่ 0.54 ลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก	D สภาพปัจจุบัน	I สภาพที่พึงประสงค์	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.04	4.49	0.47	2
2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.11	4.47	0.43	3
3. การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.20	4.51	0.40	4
4. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2.83	4.38	0.54	1

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงาน 4 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และ 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ระดับสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ภาวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยภาพรวม มีสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการตาม ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง และระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีระดับสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการที่อยู่ในระดับมาก โดยรวมเฉลี่ย สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ มีระดับการบริหารมาก ซึ่งสอดคล้องกับภาวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563) ได้ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยภาพรวมมีสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการตาม ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีลำดับความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในลำดับที่ 3 และด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ในลำดับที่ 4 จากนั้นดำเนินวิเคราะห์การเสนอผลส่วนที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม แล้วนำผลมาสังเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 โดยร่างกลยุทธ์เป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา กลยุทธ์หลัก จำนวน 6 กลยุทธ์ และกลยุทธ์รอง จำนวน 12 กลยุทธ์ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กลยุทธ์หลัก จำนวน 7 กลยุทธ์ และ

กลยุทธ์รอง จำนวน 14 กลยุทธ์ 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน กลยุทธ์หลัก จำนวน 7 กลยุทธ์ และกลยุทธ์รอง จำนวน 14 กลยุทธ์ และ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กลยุทธ์หลัก จำนวน 7 กลยุทธ์ และกลยุทธ์รอง จำนวน 14 กลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 (2566) แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 ที่ได้กำหนดนโยบายและดำเนินการตามยุทธศาสตร์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากร พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อช่วยลดภาระงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ มีการพัฒนาและอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เน้นการส่งเสริมให้ครูมีเวลาดูแลนักเรียนอย่างเต็มที่และการใช้เทคโนโลยีในการสอน และจัดสรรครูให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและระดับชั้นที่ครูต้องสอน สนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อหาทุนพัฒนาอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

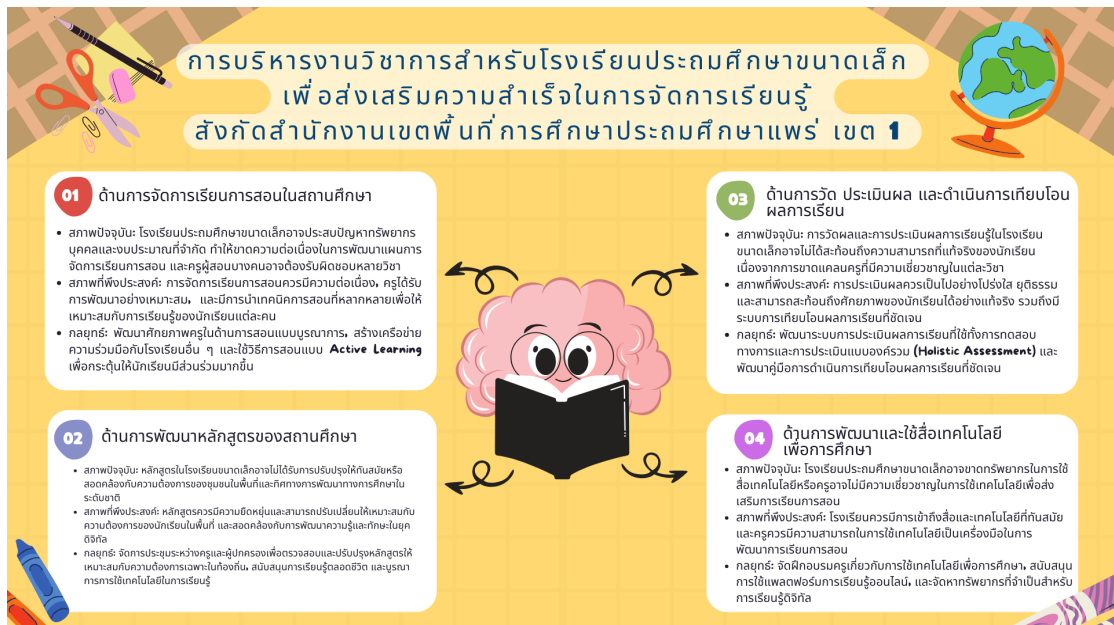
1.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กควรมีการประชุมกับคณะครู เพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของนักเรียน เน้นการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายและทันสมัย และควรลดภาระงานเอกสาร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการด้านอื่น ๆ และด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ได้รับองค์ความรู้ใหม่ด้านขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการศึกษาและสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมความสำเร็จการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ดำเนินการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม และสังเคราะห์ผลออกมาเป็นร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมความสำเร็จการจัดการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: ที. เอส.บี. โปรดักส์.
- กลุ่มงานวัดและประเมินการศึกษา. (2565). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1.
- กุลิสรา จิตรชญาวณิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ. (2563). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. (ปริญาเอกศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2566, จาก <http://www.phrae1.go.th/main/>
- อัญญา ทรงแทพิศาล. (2563). กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ. (ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.